

ПРАВОВА ОХОРОНА ГЕОГРАФІЧНИХ ЗАЗНАЧЕНЬ У КОНТЕКСТІ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС

Володимир Криволапчук,
*директор Державного науково-дослідного
інституту МВС України, доктор юридичних наук,
професор, заслужений юрист України*

У статті досліджено питання гармонізації законодавства України до норм ЄС у сфері охорони географічних зазначень. Розглянуто правове регулювання охорони географічних зазначень в Україні та ЄС. Акцентовано увагу на розбіжностях норм як вітчизняного законодавства у сфері охорони географічних зазначень, так і між законодавством України й міжнародними стандартами у зазначеній сфері. Охарактеризовано положення підрозділу 3 глави 9 Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, що регулюють інститут географічних зазначень. Висвітлено проблемні питання приведення охорони географічних зазначень в Україні у відповідність до норм Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

Ключові слова: географічні зазначення, Угода про асоціацію між Україною та ЄС, правова охорона

Прагнення України інтегруватись у ЄС потребує гармонізації національного законодавства з міжнародними стандартами, запровадження відповідних механізмів реалізації правових положень для забезпечення ефективної охорони прав інтелектуальної власності. В умовах ринкової конкуренції та індивідуалізації виготовленої продукції суттєву роль відіграють особливі властивості товару, пов'язані з географічним місцем його виготовлення. Тож створення належної правової охорони географічних зазначень на території України сприятиме посиленню зацікавленості

національних виробників у підтримці високої якості та збереженню особливих властивостей вироблених ними товарів і підвищенню конкурентоспроможності вітчизняної продукції на європейському ринку.

Досвід правової охорони географічних зазначень європейських країн вивчали Г. Андрощук, М. Архипова,

Світлана Филь,
*старший науковий співробітник
науково-організаційного відділу
Державного науково-дослідного інституту МВС
України, кандидат юридичних наук*

А. Афян, Ю. Бошицький, Р. Гуменний, Ю. Капіца, У. Коберник, О. Ковальчук, Д. Крисанов, М. Міненко, В. Матвеев, В. Очеретна, О. Стадник, Т. Ярошевська та інші вчені. Проте, незважаючи на наявний науковий доробок, зауважимо, що шляхи імплементації досвіду країн-членів ЄС в українське законодавство спеціально не досліджувалися, а в наявних наукових працях висвітлювалися фрагментарно без відповідного комплексного підходу. Тож з огляду на те, що Україна взяла стратегічний курс на інтеграцію в ЄС, *мета статті* полягає в тому, щоб на основі аналізу наявних літературних і нормативних джерел визначити сучасний стан вітчизняної правової охорони географічних зазначень, розглянути правове регулювання охорони зазначених об'єктів права інтелектуальної власності в ЄС, охарактеризувати положення Угоди про асоціацію між Україною та ЄС з питань охорони географічних зазначень, а також сформулювати пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства в досліджуваній сфері.

Наразі в Україні правове регулювання відносин, які виникають у зв'язку з охороною, набуттям, використанням і захистом географічних зазначень передбачено нормами національного законодавства (глави 35 і 45 ЦК України), ст. 160 ГК України, закони України «Про охорону прав на зазначення походження товарів» та «Про захист від недобросовісної конкуренції», Правила складання, подання та проведення експертизи заявки на реєстрацію кваліфікованого зазначення походження товару та/або права на використання зареєстрованого кваліфікованого зазначення походження товару, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 17.09.2001 року № 598, Положення про Перелік видових назв товарів, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 12.12.2000 року № 583, Положення про Державний реєстр України назв місць походження

та географічних зазначень походження товарів і прав на використання зареєстрованих кваліфікованих зазначень походження товарів, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 13.12.2001 року № 798) та нормами міжнародних договорів (Паризька конвенція про охорону промислової власності, Мадридська угода про припинення неправдивих або таких, що вводять в оману, вказівок походження товарів, Лісабонська угода про захист зазначень місць походження виробів та їх міжнародної реєстрації, Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (далі — Угода TRIPS) та Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі — Угода про асоціацію між Україною та ЄС) [1].

Зазначимо, що аналіз норм чинного законодавства України у сфері охорони географічних зазначень, вказує як на певну їх відповідність положенням міжнародних документів, так і на низка розбіжностей між ними, що створюють перешкоди на шляху гармонізації українського законодавства до європейських норм. Аналогічно положення вітчизняного законодавства зазначеної сфери також мають деякі розбіжності щодо невідповідності понятійного апарату в цій сфері та неоднозначності визначення суб'єктів права інтелектуальної власності на географічні зазначення.

Термінологічна неузгодженість географічних зазначень пов'язана з тим, що в Законі України «Про охорону прав на зазначення походження товарів» для позначення місця походження товару використовується термін «зазначення походження товару», котре законодавець розділяє на поняття «просте зазначення походження товару» та «кваліфіковане зазначення походження товару», а у Цивільному і Господарському кодексах України — «географічне зазначення» [2; 3]. Також поняття «географічні

зазначення» використовується в Угоді про асоціацію між Україною та ЄС й Угоді TRIPS.

Так, відповідно до ст. 1 вказаного Закону просте зазначення походження товару інтерпретується як будь-яке словесне або зображувальне (графічне) позначення, що прямо чи опосередковано вказує на географічне місце походження товару. Поняття «кваліфіковане зазначення походження товару», згідно з цим самим Законом, поєднує дві дефініції «назва місця походження товару» та «географічне зазначення походження товару». Під першою дефініцією (назвою місця походження товару) розуміють назву географічного місця, що вживається для позначення товару, який походить із зазначеного географічного місця та має особливі властивості, виключно або головним чином зумовлені характерними для такого географічного місця природними умовами чи поєднанням цих природних умов з характерним для певного географічного місця людським фактором, а під другою (географічне зазначення походження) — будь-яке словесне чи зображувальне (графічне) позначення, що прямо чи опосередковано вказує на географічне місце походження товару, який має певні якості, репутацію або інші характеристики, переважно зумовлені характерними для певного географічного місця природними умовами чи людським фактором або поєднанням цих природних умов і людського фактора [2, 1].

Зауважимо, що в нормах Цивільного та Господарського кодексів України існує прогалина щодо визначення поняття «географічні зазначення».

Унаслідок відсутності єдиного підходу до визначення в нормативних документах поняття «географічне зазначення», зауважує Р. Гуменний, призводять до невідповідності його визначення об'єктом права інтелектуальної власності [4, 106].

Серед науковців поняття «географічне зазначення» є дискусійним. Так,

наприклад, на думку М. Міненка та В. Матвеева, це назва географічного місця, що вживається в позначенні товару, який має низку особливих якісних характеристик, зумовлених місцем його походження [5, 133]; Ю. Бошицького — назва країни, населеного пункту, місцевості чи іншого географічного об'єкта, що використовується для позначення товару, особливі властивості якого виключно чи переважно чином визначаються характерними для певного географічного об'єкта природними чи людськими факторами або тими й тими факторами водночас [6, 216]; О. Ковальчук — будь-яке словесне позначення, яке ідентифікує товар (послугу) як такий, що походить із території певного географічного місця (країни, регіону чи місцевості та території країни, або іншого географічного об'єкта) та має певну якість, репутацію чи інші характеристики, значною мірою зумовлені цим географічним місцем, зокрема, природними умовами чи людським фактором або поєднанням природних умов і людського фактора [7, 15–16].

Отже, для встановлення єдиного понятійного апарату географічних зазначень на теренах України законодавцю необхідно закріпити визначення поняття «географічні зазначення» в нормах Цивільного кодексу України та замінити термін «зазначення походження товару» та його похідних на «географічне зазначення» в Законі України «Про охорону прав на зазначення походження товарів» і підзаконних актах, які встановлюють порядок набуття прав на зазначений об'єкт.

Неоднозначність визначення суб'єктів права інтелектуальної власності на географічне зазначення у нормах цивільного законодавства пов'язана з тим, що згідно зі ст. 9 Закону України «Про охорону прав на зазначення походження товарів» суб'єктами права інтелектуальної власності на географічне зазначення є суб'єкти прав інтелектуальної власності на реєстрацію

географічного зазначення та суб'єкти права інтелектуальної власності на використання географічного зазначення. До першої категорії належать: особа чи група осіб, які в заявленому географічному місці виробляють товар, особливі властивості, певні якості, репутація чи інші характеристики якого пов'язані з цим географічним місцем; асоціація споживачів; установи, що безпосередньо причетні до вироблення чи вивчення відповідних продуктів, виробів, технологічних процесів або географічних місць. До другої категорії належать: виробники, які в географічному місці, зазначеному в реєстрі, виробляють товар, особливі властивості, певні якості чи інші характеристики якого відповідають тим, що внесені до відповідного реєстру. При цьому, ст. 502 ЦК України, що визначає суб'єктами права інтелектуальної власності на географічне зазначення виробників товарів, асоціації споживачів, інших осіб, визначених законом, має бланкетний характер, вказуючи лише на орієнтовний перелік суб'єктів права інтелектуальної власності на географічне зазначення, відносячи більш детальне окреслення кола суб'єктів права інтелектуальної власності до компетенції спеціального законодавства. Тож, як зазначає Р. Гуменний, Цивільний кодекс України в цілому регулює права на визначення географічних зазначень, їх використання, перешкоджання неправомірному використанню та заборону такого використання [4, 107].

Загалом суб'єктами правовідносин, що виникають з питань охорони географічних зазначень, окрім їхніх власників та представників (суб'єктами права інтелектуальної власності на географічні зазначення), є Міністерство економічного розвитку України, що здійснює політику щодо охорони цих об'єктів, та спеціальні уповноважені органи, визначені відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.04.2001 року № 149-р, які визначають та контролюють особливі властивості, певні якості й

інші характеристики товарів, а саме: Міністерство аграрної політики України — товарів сільськогосподарського виробництва, Міністерства культури України — виробів художніх народних промислів, Державна служба з питань геодезії, картографії та кадастру — визначення меж географічних місць, з якими пов'язані особливі властивості, певні якості та інші характеристики товарів та Міністерства охорони здоров'я України — продуктів харчування, продовольчої сировини та мінеральних природних вод [8].

Охорона географічних зазначень на території ЄС забезпечується на рівні регламентів, які мають пряму дію на територіях усіх країн-членів ЄС і не потребують імплементації до національного законодавства, за винятком необхідності передбачення обов'язкових реєстраційних процедур. Приміром, географічні зазначення та назви місця походження вин, передбачені Регламентом Ради ЄС № 1234/2007 від 22.10.2007 року, спиртних напоїв — Регламентом Ради ЄС № 110/2008 від 15.01.2008 року, ароматизованих винних продуктів — Регламентом Ради ЄС № 251/2014 від 26.02.2014 року, сільськогосподарських продуктів та продовольчих товарів — Регламент Ради ЄС № 2081/92 від 14.07.1992 року, а також загальна організація ринку вина — Регламентом Ради ЄС № 479/2008 від 29.04.2008 року, сертифікація сільськогосподарських та харчових продуктів — Регламентом Ради ЄС № 2082/92 від 14.07.1992 року, якість сільськогосподарських продуктів та продуктів харчування — Регламентом Ради ЄС № 1151/2012 від 21.11.2012 року.

Своєрідність охорони географічних зазначень у ЄС, зазначає Ю. Капіца, є запровадження права для регіональної охорони найменувань сільськогосподарських продуктів і продовольчих товарів з встановленням більш високих стандартів охорони, ніж визначені міжнародними конвенціями та законодавством більшості іноземних країн, а

також забезпечення конкурентоспроможності європейської харчової промисловості [9, 82–83]. Однак такий підхід побудови регіональної охорони географічних зазначень насамперед базується на законодавстві у сфері якості та безпеки продукції, а не у сфері інтелектуальної власності.

Для впровадження в Україні міжнародних стандартів життя та виходу на провідні позиції у світі в 2015 році Президент України ухвалив Стратегію сталого розвитку «Україна — 2020» [10], згідно якою передбачено проведення реформи охорони прав інтелектуальної власності. Для реалізації завдань цієї Стратегії Кабінет Міністрів України в 2016 році ухвалив Концепцію реформування державної системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні [11]. Концепція визначає необхідність удосконалити національну нормативно-правову базу та гармонізувати її з нормами ЄС шляхом внесення змін до законодавства щодо: правової охорони об'єктів права інтелектуальної власності з урахуванням досвіду держав ЄС; порядку розподілу прав на службові об'єкти права інтелектуальної власності, зокрема й на ті, що створені за рахунок бюджетних коштів; захисту прав інтелектуальної власності; посилення кримінальної та адміністративної відповідальності за порушення права інтелектуальної власності.

З метою забезпечення виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС Кабінет Міністрів України постановою від 25.10.2017 року № 1106 затвердив План заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони [12]. Заходи щодо забезпечення охорони географічних зазначень передбачені пп. 114–120, 139–155 цього Плану. Завдання передбачають виконання ст. 201–211 та додатків XXII–А, В, С і Д Угоди про асоціацію між Україною та ЄС й імплементацію Регламентів ЄС

№ 110/2008, № 1151/2012 (замінює Регламент Ради (ЄС) № 510/2006) і № 251/2014 (скасовує Регламент Ради (ЄС) № 1601/91). Вказані завдання щодо вдосконалення механізмів охорони географічних зазначень Кабінет Міністрів України планує реалізувати до 31.12.2023 року.

Питанню правової охорони географічних зазначень присвячено підрозд. Із Угоди про асоціацію між Україною та ЄС (ст. 201–211). Так, у ст. 201 окреслено сферу застосування цього документа; ст. 202–204 — закріплено зміст географічних зазначень і обсяг їх охорони, встановлено чіткий перелік географічних зазначень, яким надається охорона та розкрито сутність механізму захисту схожих (омонімічних) назв; у ст. 205 — присвячено механізму реалізації права на використання цих об'єктів права інтелектуальної власності; у ст. 206 — висвітлено положення щодо співвідношення географічних зазначень з іншими об'єктами права інтелектуальної власності; у ст. 207 — розкрито положення захисту прав інтелектуальної власності; у ст. 208 — висвітлено тимчасові заходи охорони географічних зазначень; у ст. 209–210 — окреслено загальні правила співробітництва; ст. 211 — встановлено підстави для створення підкомітету з питань географічних зазначень.

Акцентуємо увагу на деяких положеннях Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Приміром, у ч. 3 і 4 ст. 204 зазначено, що кожному омонімічному географічному зазначенню надається охорона за умови, що вона використовується добросовісно та з належним врахуванням місцевого і традиційного використання, а також реального ризику виникнення плутанини. Таке положення, на думку Г. Андрощука та А. Афіяна, відкриває дискусію щодо продовження використання кириличного варіанту багатьох назв продуктів, назви яких пов'язані з певним регіоном, проте в Україні сприймаються як видові, наприклад «шампанське», «коньяк» [13, 50].

Водночас в Угоді про асоціацію між Україною та ЄС для припинення неправомірного використання найбільш уживаних в Україні захищених географічних зазначень передбачено 10-річний перехідний період, протягом якого можна вживати географічні зазначення для позначення та презентації визначених подібних продуктів, що походять з України: *Champagne, Cognac, Madera, Porto, Jerez, Calvados, Grappa, Anis-Portugues, Armagnac, Marsala, Malaga, Tokaj* та 7-річний перехідний період для географічних зазначення, які походять з України: *Parmigiano Reggiano, Roquefort, Feta* [1, 208]. Упродовж зазначеного перехідного періоду для вітчизняних виробників товарів, які в ЄС захищені географічними зазначеннями для виходу їхніх товарів на ринок ЄС необхідно здійснити обов'язкову зміну назви товару. У результаті такого ребрендингу зросте вартість товарів, яка частково компенсує витрати, пов'язані з перейменуванням назви.

З підписанням Угоди про асоціацію між Україною та ЄС наша держава взяла зобов'язання задекларувала захищати на своїй території географічні зазначення ЄС сільськогосподарської продукції та продуктів харчування, вин, алкоголю й ароматизованих вин [1, 202]. У нормах цієї Угоди міститься чіткий перелік охоронюваних географічних зазначень на території України. Зауважимо, що встановлений перелік насамперед обмежує інтереси національного товаровиробника, позаяк із майже 3 000 європейських географічних зазначень, згадується лише про 2 географічних зазначення українських вин: «Новий Світ» та «Сонячна долина», а це навіть менше ніж зареєстровано в Державному реєстрі України назв місць походження та географічних зазначень походження товарів. Адже, за даними цього реєстру, наразі в Україні зареєстровано 42 об'єкти права інтелектуальної власності як географічні зазначення [14]. Серед них найбільш відомі такі зазначення мінеральних вод: «Миргородська», «Поляна

Квасова», «Слов'яновська», «Менська Остреч», «Трускавецька»; вин ігристих: «Новий Світ», «Золота Балка», «Балаклава»; вин: «Таврія», «Меганом», «Магарач». Крім зазначених вин зі свого боку, ЄС також дозволяє Україні зберегти за собою право вживати в торгівлі певні назви, що є найменуваннями географічних областей у складі території країни, приміром: Галичина, Карпати, Таврія, Ірпінь, Чорноморський район, Люблинець, Троян, Русів, Драгово, Коса та ін.

Аналізуючи зазначений список Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, Г. Андрощук та А. Афанасюк зазначають, що частка географічних зазначень цього переліку взагалі не мають в собі ознак географічного зазначення, приміром серед географічних назв, які повинні визнавати країни-члени ЄС, міститься назва «Ірпінь», проте, на їхню думку, навряд чи можна назвати будь-який товар, який би асоціювався з цим місцем [13, 50].

Попри на такий перелік географічних зазначень, положення Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, зауважує Т. Ярошевська, не встановлює обмежень щодо їх охорони виключно у двосторонніх правовідносинах Україна — ЄС. Тож науковець пропонує доопрацювати перелік охороноздатних географічних зазначень у межах спеціального підкомітету з питань географічних зазначень [15, 43; 45].

Тож, на нашу думку, задекларований список географічних зазначень не відображає реальних місць і назв України, які можуть визнаватись українськими географічними зазначеннями, а отже, приносити вітчизняним товаровиробникам прибуток від економічно-правового інституту географічних зазначень.

Зважаючи на вищевикладене, доходимо висновку, що започаткований процес гармонізації національного законодавства зі стандартами ЄС почав шлях адаптації вітчизняного законодавства у сфері інтелектуальної власності до права ЄС і положень Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Вказана Угода

визначає правову основу співпраці між Україною та ЄС у сфері інтелектуальної власності, що охоплює різні об'єкти права інтелектуальної власності, зокрема й географічні зазначення. Наближення українського законодавства до норм ЄС з питань охорони географічних зазначень дозволить узгодити національну систему їх охорони у процесі зов-

нішньоекономічної діяльності відповідними регламентами ЄС, що сприятиме становленню вітчизняних географічних зазначень конкурентоспроможними та їх виходу на європейський ринок. ♦

Список використаних джерел / List of references

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 27.06.2014 р. // Офіційний вісник України. № 75. 2014. Т. 1. Ст. 2125.
2. Про охорону прав на зазначення походження товарів: Закон України від 16.06.1999 р. № 752-XIV. // Відомості Верховної Ради України. № 32. 1999. Ст. 267.
3. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. № 40–44. 2003. Ст. 356.
4. Гуменний Р. В. Проблемні питання правової охорони географічних зазначень // Університетські наукові записки. № 3 (31). 2009. С. 105–108.
5. Міненко М. А., Матвеев В. В. Проблема використання географічних зазначень та найменувань українськими виноробами. // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). № 4 (28). 2014. С. 133–137.
6. Бошицький Ю. Л. Основні проблеми правової охорони географічних зазначень в Україні // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. праць. Вип. 39. 2008. С. 216–222.
7. Ковальчук О. О. Право інтелектуальної власності на географічне зазначення в Україні та країнах Європейського Союзу: цивільно-правовий аспект: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. К., 2014. 21 с.
8. Про спеціально уповноважені органи для визначення та контролю особливих властивостей та інших характеристик товарів: розпорядження Кабінету Міністрів України від 2304.2001 р. № 149-р. // Офіційний вісник України. № 17. 2001. Ст. 764.
9. Капіца Ю. М. Розвиток регіональної охорони прав на найменування походження та географічні зазначення в Європейському Союзі // Актуальні проблеми міжнародних відносин. Вип. 127. Ч II. 2016. С. 82–89.
10. Про Стратегію сталого розвитку «Україна — 2020»: Указ Президента України від 12.01.2015 р. № 5/2015. // Офіційний вісник Президента України. № 2. 2015. Ст. 154.
11. Про схвалення Концепції реформування державної системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 01.06.2016 р. № 402-р. // Офіційний вісник України. № 44. 2016. Ст. 1625.
12. Про виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: постанова Кабінет Міністрів України від 25.11.2017 р. № 1106. // Офіційний вісник України. № 24. 2018. Ст. 852.
13. Андрущук Г., Афан А. Угода про асоціацію з ЄС: наслідки для інституту географічних зазначень в Україні // Теорія і практика інтелектуальної власності. № 6. 2014. С. 48–59.
14. Відомості Державного реєстру України назв місць походження та географічних зазначень походження товарів і прав на використання зареєстрованих кваліфіко-

ваних зазначень походження товарів (КЗПТ). URL: http://www.uipv.org/ua/kzpt_Uk (дата звернення: 10.05.2018).

15. Ярошевська Т. В. Шляхи вдосконалення законодавства України у сфері охорони прав на географічні зазначення до європейських стандартів та Угоди про асоціацію між Україною та ЄС // Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. № 1. 2017. С. 42–46.

1. Uhoda pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu, z odniiiei storony, ta Yevropeiskym Soiuzom, Yevropeiskym spivtovarystvom z atomnoi enerhii i yikhnimy derzhavamy-chlenamy, z inshoi storony vid 27.06.2014 r. [in] Ofitsiyni visnyk Ukrainy. № 75. T. 1. 2014. St. 2125.

2. Pro okhoronu prav na zaznachennia pokhodzhennia tovariv: Zakon Ukrainy vid 16.06.1999 r. № 752-XIV. [in] Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. № 32. 1999. St. 267.

3. Tsyvilnyi kodeks Ukrainy vid 16.01.2003 r. № 435-IV. [in] Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. № 40–44. 2003. St. 356.

4. Humennyi R. V. Problemni pytannia pravovoi okhorony heohrafichnykh zaznachen. [in] Universytetski naukovy zapysky. № 3 (31). 2009. S. 105–108.

5. Minenko M. A., Matvieiev V. V. Problema vykorystannia heohrafichnykh zaznachen ta naimenuvan ukraïnskymy vynorobamy. [in] Zbirnyk naukovykh prats Tavriiskoho derzhavnogo ahrotekhnolohichnoho universytetu (ekonomichni nauky). № 4 (28). 2014. S. 133–137.

6. Boshytskyi Yu. L. Osnovni problemy pravovoi okhorony heohrafichnykh zaznachen v Ukraini. [in] Aktualni problemy derzhavy i prava: zb. nauk. prats. Vyp. 39. 2008. S. 216–222.

7. Kovalchuk O. O. Pravo intelektualnoi vlasnosti na heohrafichne zaznachennia v Ukraini ta krainakh Yevropeiskoho Soiuzu: tsyvilno-pravovyi aspekt: avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.03. K., 2014. 21 s.

8. Pro spetsialno upovnovazheni orhany dlia vyznachennia ta kontroliu osoblyvykh vlastyvostei ta inshykh kharakterystyk tovariv: rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 23.04.2001 r. № 149-r. [in] Ofitsiyni visnyk Ukrainy. № 17. 2001. St. 764.

9. Kapitsa Yu. M. Rozvytok rehionalnoi okhorony prav na naimenuvannia pokhodzhennia ta heohrafichni zaznachennia v Yevropeiskomu Soiuzi. [in] Aktualni problemy mizhnarodnykh vidnosyn. Vyp. 127. Ch II. 2016. S. 82–89.

10. Pro Stratehiiu staloho rozvytku «Ukraina – 2020»: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 12.01.2015 r. № 5/2015. [in] Ofitsiyni visnyk Prezydenta Ukrainy. № 2. 2015. St. 154.

11. Pro skhvalennia Kontseptsii reformuvannia derzhavnoi systemy pravovoi okhorony intelektualnoi vlasnosti v Ukraini: rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 01.06.2016 r. № 402-r. [in] Ofitsiyni visnyk Ukrainy. № 44. 2016. St. 1625.

12. Pro vykonannia Uhody pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu, z odniiiei storony, ta Yevropeiskym Soiuzom, Yevropeiskym spivtovarystvom z atomnoi enerhii i yikhnimy derzhavamy-chlenamy, z inshoi storony: Postanova Kabinet Ministriv Ukrainy vid 25.10.2017 r. № 1106. [in] Ofitsiyni visnyk Ukrainy. № 24. 2018. St. 852.

13. Androshchuk H., Afian A. Uhoda pro asotsiatsiiu z YeS: naslidky dlia instytutu heohrafichnykh zaznachen v Ukraini [in] Teoriia i praktyka intelektualnoi vlasnosti. № 6. 2014. S. 48–59.

14. Vidomosti Derzhavnogo reiestru Ukrainy nazv mistv pokhodzhennia ta heohrafichnykh zaznachen pokhodzhennia tovariv i prav na vykorystannia zareiestrovanykh kvalifikovanykh zaznachen pokhodzhennia tovariv (KZPT).

URL: http://www.uipv.org/ua/kzpt_Uk (data zvernennia: 10.05.2018).

15. Yaroshevska T. V. Shliakhy vdoskonalennia zakonodavstva Ukrainy u sferi okhorony prav na heohrafichni zaznachennia do yevropeiskykh standartiv ta Uhody pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu ta YeS [in] Aktualni problemy vitchyznianoï yurysprudentsii. № 1. T. 1. 2017. S. 42–46.

Надійшла до редакції 22.05.2018 р.

Криволапчук В., Филь С. Правовая охрана географических указаний в контексте Соглашения об ассоциации между Украиной и ЕС. В статье исследованы вопросы гармонизации законодательства Украины к нормам ЕС в сфере охраны географических указаний. Рассмотрены правовое регулирование охраны географических указаний в Украине и ЕС. Акцентировано внимание на различиях норм как отечественного законодательства в сфере охраны географических указаний, так и между законодательством Украины и международными стандартами в указанной сфере. Охарактеризованы положения подразделения 3 главы 9 Соглашения об ассоциации между Украиной и ЕС, регулирующих институт географических указаний. Освещены проблемные вопросы приведения охраны географических указаний в Украине в соответствие с нормами Соглашения об ассоциации между Украиной и ЕС.

Ключевые слова: географические указания, Соглашение об ассоциации между Украиной и ЕС, правовая охрана

Kryvolapchuk V., Fyl S. Legal protection of geographical indications in the context of the Association Agreement between Ukraine and the EU. The article deals with the issue of harmonization of Ukrainian legislation with EU norms in the field of protection of geographical indications. The legal regulation of the protection of geographical indications in Ukraine and the EU is considered. The attention is drawn to divergences in the norms of domestic legislation in the field of the protection of geographical indications related to the discrepancy of the conceptual apparatus and the ambiguity of the definition of the subjects of IPR in geographical indications. It is noted that in order to establish a unified conceptual device for geographical indications in Ukraine, the legislator should consolidate the definition of «geographical indications» in the norms of the Central Committee of Ukraine and replace the term «indication of the origin of goods» and its derivatives with «geographical indication» in the Law of Ukraine «On the protection of rights to indication of the origin of goods» and by-laws, which establish the procedure for acquiring rights to the specified object. Dispositions of Articles 201–211 of the Association Agreement between Ukraine and the EU in the field of the protection of geographical indications are analyzed and it is established that the norms of the Agreement determine the wider content of the geographical indications and their scope of legal protection; expand the list of geographical indications; reveal the essence of the mechanism of protection of similar (homonymous) names; define a clear procedure for the correlation of geographical indications with trademarks; provide for the creation of a subcommittee on geographical indications from representatives of the EU and Ukraine. The issues of bringing the protection of geographical indications in Ukraine in compliance with the norms of the Association Agreement between Ukraine and the EU are highlighted.

Keywords: geographical indications, Association Agreement between Ukraine and the EU, legal protection